

er Spørgsmaalet om, hvorvidt Præsten skal betragtes som Embedsmand. Det er aldrig faldet mig ind at negte, at Præsten er Folkekirken's Embedsmand. Det er dernæst heller ikke min Mening Andet, end at Præsten, saaledes som Forholdet mellem Folkekirken og Staten er for Diebliffet, maa anses for at være indtil en vis Grad tillige Statsembedsmand. Men det, som jeg derimod har ment, og det, som jeg har sagt, er dette, at det kunde være tvivlsomt, om det skulde betragtes som det egentlige Formaal at bringe det dertil, at de Paagjældende, som den ærede Rigsdagsmand sagde, skulde stilles lige med de andre — hvormed han vel mente Statsembedsmænd — fuldstændig egaliseres med Statsembedsmænd. Det var dette, jeg sagde, at efter Alt, hvad der har foreligget tidligere, kunde der være god Grund til at tvivle om, at dette skulde være Formaalet, og jeg anførte tillige en Retning, som ogsaa den ærede sidste Daler berørte, nemlig den ganske eiendommelige Stilling for Præsten, at kunne modtage Gaver af Menigheden. Det var nu virkelig en besynderlig Betragtningssaaade, som den ærede sidste Daler gjorde gjældende. Han fandt, at det var forunderligt af mig at ville fremhæve dette, men i sin Indvending udtalte han, at man dog maatte sige, at Præstens Gjerning var en ganske anden end de verdslige Embedsmænds. Ja, det er netop dette, jeg mener, og det er netop dette, der bevises ved den Bestemmelse, jeg sigtede til. Det er netop Sagen, at, som han selv sagde, Præstens Gjerning er en hel anden, og, som han søiede til, nærmest har Hensyn til Sjælens Frelse, og det er netop dette, som foranlediger mig til at sige, at her viser sig at være og stadig har været en Forskjel — ikke en Forskjel som den, at den One har een Forretning og den Anden en anden — men en Forskjel af meget gjennemgribende Natur, som gjør, at det, der betragtes som en Forbrydelse overfor andre Statsembedsmænd, kan betragtes som smukt ligeoverfor Præsten. Jeg kunde dertil ogsaa føie den bestemte Tilbøielighed, der er tilstede, til at bringe det dertil, at Menighederne selv skulde vælge deres Præster. Dette er ogsaa Noget, som er et

Legit paa, at man ikke betragter Præsterne som staaende ved Siden af andre Statsembedsmænd, thi den Retning, at vedkommende Beboere selv skulde vælge deres Embedsmænd, har dog ellers ikke viist sig endnu. Begge disse Omstændigheder give, forekommer det mig, et uomstødeligt Bevis for, at man ikke hidtil er kommen til, at det skulde være Formaalet, at Præsterne fuldstændig skulde sættes ved Siden af andre Statsembedsmænd.

B. Holm: Det var ganske vist onskeligt, om Præsterne kunde komme til at blive betragtede som Andet end virkelige Embedsmænd, kunde komme til at blive betragtede som det, de ere, men naar man kjender, hvorledes Forholdene ere hele Landet rundt, veed man, at det ikke er paa alle Steder, at Menighed og Præst leve i den onskeligste Forstaaelse med hinanden, og naar dette er almindelig erkjendt, maa man ogsaa erkjende, at paa saadanne Steder kan en Præst ikke blive betragtet anderledes end som en anden Embedsmand. — Det, der foranledigede mig til at tage Ordet, var egentlig en Uttring fra det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgfreds (Klein), idet han mente, at det foreliggende Spørgsmaal var et Spørgsmaal, som daarligt egnede sig til at være et Valgspørgsmaal, og han begrundede dette derhen, at det formentlig i Virkeligheden var Noget, som Folk havde ondt ved at sætte sig ind i. Jeg kan imidlertid forsikre om, at han ikke vil undgaa et saadant Spørgsmaal, naar han stiller sig til Valg igjen i Aalborg, og hvorfor jeg kan forsikre ham derom, er, fordi jeg bor i det ærede Medlems Valgfreds og veed, at dette Spørgsmaal interesserer netop denne Egn saa stærkt, at det ærede Medlem slet ikke vil kunne undgaa dette Spørgsmaal. Men desuden forekommer det mig heller ikke, at dette Spørgsmaal er saa vanskeligt, at det ikke nok kan forstaaes. Der er jo her, som det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds (Kjer) sagde, kun tre Spørgsmaal, nemlig om Midlerne skulde tilhøre Kirken eller Statskassen, om Maaden, hvorpaa Præsterne skulde lønnes, og endelig, hvorledes den Sum, som bliver tilovers, skal anvendes. Disse ere i Virke-